

درآمد: استفتا از میرزا حسن آشتیانی در باب حفر قنات و جزییات مالکیت - پاسخ آشتیانی به آن

GI 61

استفتا از میرزا حسن آشتیانی درباره حفر قنات

حجة الاسلاما نایب اماما متع الله المسلمین بطول بقائکم

زید قناتی دارد که رشته‌های آن از اراضی آبگیر غیر اعم از محل زراعت یا غیر زراعت می‌گذرد که مالک این اراضی مزروع یا غیر مزروع که رشته‌های قنات از ده عبور می‌کند دیگری است و قنات مزبور خرابی بهم رسانده. زید می‌خواهد در اراضی معروضه که متعلق به غیر است بدون اجازه مالکش به فاصله ده ذرع الی بیست ذرع رشته جدیدی احداث و بغل بریزند و رشته قدیم خود را بواسطه خرابی یا مخارج زیادی که بهم رسانده و اگذار و به اینجهت و عذر که خرج کلی دارد در اراضی غیر رشته جدید حفر نماید و بغل بریزد. آیا در صورت معروضه می‌تواند بدون اذن و اجازه مالک اراضی رشته جدید حفر و تصرف به این نحو نماید یا خیر و در صورت حقانیت تا به فاصله چند ذرع حق دارد. مستدعی آنکه آنچه حکم مساله است در صدر عریضه مرقوم و به مهر مبارک مهور فرمائید. ادام‌الله ظلکم

حاشیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ از برای زید حقی نیست که بدون رضایت مالک زمین حفر چاه یا قنات در آن نماید و مسئله مشهوره‌ها مابین فقها ماخذ شرعی ندارد. میرزا حسن مجدد امر مرقوم می‌شود در صورتی که زید حفری کرده باشد ملزم است زمین را بصورت اولیه اعاده داده به تصرف مالک آن بدهد. مهر و امضاء

خط حاشیه از مرحوم حاج میرزا حسن آشتیانی است که دکتر جواد آشتیانی یادگار داده‌اند ۱ اردیبهشت ۱۳۲۰

دکتر قاسم غنی

پانوش: بغل: جاهایی از قنات را که سخت پشته انداخته‌اند، از پهلو مجرای دیگر کردن و به قنات اصلی پیوستن.